

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук

Подоцьорової Анжели Володимирівни

на дисертаційне дослідження Гермак Ольги Леонідівни

«Педагогічні умови застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

1. Актуальність обраної теми

Слід констатувати, що в епоху інформатизації суспільство вимагає реформування системи професійної освіти України. Зокрема, стрімкий науково-технічний розвиток сучасних технологій в енергетичній галузі промислового комплексу потребує якісної підготовки високопрофесійних кваліфікованих робітників, здатних до критичного вирішення виробничих завдань, широкого застосування у майбутній професійній діяльності цифрових технологій, постійного самовдосконалення та саморозвитку протягом усього життя.

Саме тому дисертаційне дослідження, виконане Гермак Ольгою Леонідівною, мета якого полягала у визначенні, обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів для підвищення ефективності освітнього процесу, видається вчасною реакцією автора як дослідника-науковця на виклики часу й суспільства в сучасних умовах розвитку професійної освіти в Україні.

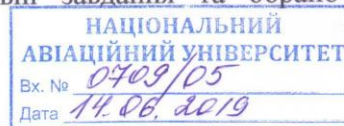
Актуальність теми дослідження Гермак О.Л. підтверджується і тим, що тема дисертації відповідає плану науково-дослідних робіт лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України: «Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів» (0111U002506); «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів» (0115U002085).

Тему затверджено вченою радою Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (протокол № 9 від 27 жовтня 2014 р.)

Отже, актуальність і перспективність роботи «Педагогічні умови застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів» не викликає сумнівів.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність

Ознайомлення із текстом дисертації та автореферату дає змогу констатувати, що дисертанткою на достатньому науковому рівні обґрунтовано вибір теми, досить коректно визначено об'єкт і предмет дослідження, сформульовано мету. Відповідно до проблеми, об'єкта, предмета, мети логічно сформульовано основні завдання та обрано доцільні методи дослідження.

Ступінь обґрунтованості й достовірності результатів дослідження О.Л.Гермак підтверджується: методологічною й теоретичною базою вихідних позицій дослідження; системним аналізом теоретичного матеріалу; комплексним застосуванням теоретичних, статистичних та емпіричних методів дослідження; представницькою джерельною базою, що включає нормативно-методичні документи, монографії та інші наукові праці вітчизняних і закордонних дослідників і нараховує 276 найменувань використаних джерел; а також можливістю відтворення педагогічного досвіду у вітчизняних закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі ЗП(ПТ)О), про що свідчать вісім довідок про впровадження.

Структура роботи відзначається логічною продуманістю, збалансованістю складових частин і підпорядкована реалізації основних завдань дослідження.

Відтак, у **першому розділі** *«Науково-теоретичний аналіз проблеми застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників»* здійснено ґрунтовний аналіз джерельної бази щодо проблеми застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у теорії і практиці професійної освіти (с. 30-43), наукових підходів до розуміння поняття «педагогічні умови» (с. 45-47). Поданий на с. 48-61 дисертаційного дослідження матеріал достатньо повно розкриває й характеризує сучасний стан застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів.

Заслужують на увагу презентовані у п. 1.3. результати визначення стратегічних напрямів розвитку ЗП(ПТ)О відповідно до здійснення підготовки кваліфікованих робітників енергетичного профілю, що забезпечують основу для усвідомлення актуальності і доцільності розробки та впровадження формувальних заходів.

Другий розділ *«Організаційно-методичні засади проектування і впровадження педагогічних умов застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів»* розкриває педагогічні умови застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів та авторську методику їх застосування у викладанні фахових дисциплін енергетичного профілю у ЗП(ПТ)О.

Схвальної оцінки заслуговує те, що для вирішення проблеми дослідження Ольгою Леонідівною розроблено модель професійної підготовки майбутніх електромонтерів із застосуванням електронних освітніх ресурсів, яка наочно (рис. 2.3.) демонструє логіку, складові, механізми, процедури та результати цілеспрямованого формувального впливу.

Дисертанткою встановлено чотири критерії оцінювання рівня застосування електронних освітніх ресурсів, що інтегрують в собі мотиваційно-комунікативний, суб'єктний, знанневий та організаційно-технологічний компоненти.

Нам імпонує те, що О.Л.Гермак вперше розробила та здійснила апробацію педагогічних умов (п. 2.2), що забезпечують ефективність застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів, а саме:

- моделювання процесу застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів (с. 87-93), спрямоване на створення моделі, побудованої з урахуванням особливостей застосування електронних освітніх ресурсів при викладанні фахових дисциплін енергетичного профілю;

- мотивування майбутніх електромонтерів до застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці, реалізацію якого розкрито на с. 94-98;

- створення електронного освітнього ресурсу з навчального предмету професійного спрямування «Електротехніка з основами промислової електроніки», що передбачає розроблення ієрархічної структури е-підручника нового покоління з означеного предмету (с. 100-106) та авторського сайту «Інформаційно-освітнє середовище підготовки кваліфікованих робітників енергетичного профілю»;

- розроблення навчально-методичного забезпечення для педагогів, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників за професією «Електромонтер з ремонту і обслуговування електроустаткування», (с. 109-118) зорієнтованого на розроблення і використання електронного навчального портфолію, збірника «Контроль та оцінювання знань майбутніх електромонтерів» та методичного посібника «Відкриті уроки з професійної підготовки кваліфікованих робітників енергетичного профілю».

Презентовані формувальні заходи забезпечують системне бачення авторського підходу до організації та реалізації освітнього процесу підготовки майбутніх електромонтерів.

Третій розділ дисертаційної роботи присвячено експериментальній апробації моделі педагогічних умов застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів та викладенню науково-методичних рекомендацій щодо її впровадження у ЗП(ПТ)О. Зокрема, в п.3.1. обґрунтовано діагностичний інструментарій для оцінки рівня сформованості професійних знань, умінь і навичок під час апробації моделі запропонованих педагогічних умов, розкрито зміст та організацію педагогічного експерименту, який проходив на базі Державного навчального закладу «Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування», Криворізького професійного гірничо-металургійного ліцею, Зеленодольського професійного ліцею та Уманського професійного ліцею упродовж 2015-2018 років.

Подані на с.164-173 результати порівняльного аналізу констатувального та формувального етапів педагогічного експерименту наглядно засвідчили ефективність запропонованих педагогічних заходів.

У підсумку Гермак Ольга Леонідівна стисло та чітко сформулювала загальні висновки (с. 181-183), що має принципове значення для теорії і методики професійної освіти.

3. Наукова новизна результатів дослідження

Виконана робота дає вагомий приріст нових знань як на теоретичному, так і на прикладному рівнях професійно-педагогічної підготовки майбутніх електромонтерів.

Поміж найсуттєвіших отриманих наукових результатів слід зазначити такі: по-перше, науково обґрунтовано теоретичну модель педагогічних умов застосування електронних освітніх ресурсів; по-друге, розроблено модель застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів на засадах системного, суб'єктно-діяльнісного, компетентнісного і технологічного наукових підходах; по-третє, розроблено й апробовано авторську методику її застосування та удосконалено структуру е-підручника з навчального предмету фахового спрямування «Електротехніка з основами промислової електроніки».

4. Значущість результатів дослідження для науки й практики та можливі шляхи їх використання

Значення одержаних результатів для педагогічної науки визначається тим, що обґрунтовані в дослідженні положення та узагальнення можна використати: у процесі розробки концепцій, нормативних документів з організації професійно-технічної підготовки робітників освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник»; при модернізації змісту (навчальних планів, програм) підготовки електромонтерів у ЗП(ПТ)О України; при написанні підручників, навчально-методичних посібників із теорії та методики професійно-технічної підготовки майбутніх робітників.

Вагомим здобутком дослідниці є укладений нею спецкурс «Застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів» для педагогів; методики діагностики рівня професійної підготовки майбутніх електромонтерів із застосуванням електронних освітніх ресурсів, який підкреслює практичне значення одержаних результатів.

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Нам імponує, що основні положення дисертації Гермак Ольга Леонідівни достатньо повно висвітлені у 28 одноосібних публікаціях, із яких: 6 статей – у вітчизняних наукових фахових виданнях, 1 стаття – у зарубіжному періодичному виданні, 13 публікацій – у збірниках матеріалів конференцій і семінарів; 1 – методичний посібник; 2 – методичні рекомендації, 1 електронний освітній ресурс, 1 – авторський сайт, 3 – статті в збірниках наукових праць України.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату

Дисертація та автореферат написані грамотно й оформлені згідно з чинними вимогами.

Стиль викладу матеріалу, основних наукових положень, висновків і рекомендацій доступний для сприйняття. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

7. Зауваження щодо змісту дисертації

У цілому, позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих дисертанткою результатів, слід відмітити ряд дискусійних положень і зауважень до змісту роботи:

1. На нашу думку, автору бажано було б на с. 3 автореферату дисертації та на с. 22 тексту дисертації до переліку завдань ввести питання щодо розроблення і впровадження *спекурсу* «Застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів» для педагогів ЗП(ПТ)О, описаного на с. 11 автореферату та на с. 124-125 тексту дисертації.

2. Уважаємо, що значно покращило б роботу наведення детальної інформації та порівняльний аналіз відповідності технологічним вимогам щодо електронно-інформаційного та матеріально-технічного забезпечення професії «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» у ЗП(ПТ)О Дніпропетровської області.

3. На с. 11 автореферату дисертації автору слід було чітко прописати, учні яких ЗП(ПТ)О брали участь у педагогічному експерименті.

8. Загальний висновок

Зазначені зауваження та побажання суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження. Вважаємо, що дисертація на тему «Педагогічні умови застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів» є завершеною самостійною науковою роботою, яка містить нові науково обгрунтовані результати в галузі професійної освіти і за актуальністю, змістом, обсягом, науковою новизною, обгрунтованістю наукових положень, достовірністю і практичним значенням відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. за № 567 (зі змінами від 19.08.2015 р. за № 656), а її автор, *Гермак Ольга Леонідівна* заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:
кандидат педагогічних наук,
завідувач електротехнічного відділення
Херсонського політехнічного коледжу
Одеського національного
політехнічного університету

А.В.Подозьорова

Гідна Подозьорової А.В.

Директор коледжу

О. Б. Давиденко